Lieta Nr. C 31457811

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā
2015. gada 28. janvārī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa

tiesnese L. Leja
piedaloties Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijas pārstāvei /pers. B/

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijas prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011. gada 2. septembrī Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija (turpmāk – prasītāja) cēlusi tiesā pret /pers. C/ (turpmāk - atbildētājs) par parāda piedziņu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1779., 1785. pantu.

Prasībā norādīts, ka saskaņā ar 2009. gada 26. augusta Rīgas domes lēmuma Nr. 200 ,,Par atsevišķu Rīgas priekšpilsētu un rajonu izpilddirekciju likvidāciju" 3.2. punktu, Rīgas Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcija no 2009. gada 1. novembrī pārdēvēta par Rīgas Pārdaugavas izpilddirekciju.

Prasībā norādīts, ka 2007. gada 22. augustā starp Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekciju kā iznomātāju un atbildētāju kā nomnieku noslēgts pagaidu zemes nomas līgums Nr. KRNĪ-07-234-lī (turpmāk – Līgums). Saskaņā ar Līgumu atbildētājam tika nodots lietošanā zemes gabals /adrese/ 34,4 kv.m. platībā ķieģeļu garāžas uzturēšanai un apsaimniekošanai. Nomas maksa noteikta 0,43 EUR (0,30 LVL) par 1 kv.m. ceturksnī, proti, 14,68 EUR (10,32 LVL) plus PVN 18%, kas ir 17,33 EUR (12,18 LV). Līguma termiņš tika noteikts no 2007. gada 1. marta līdz 2008. gada 29. februārim.

Atbildētājs nomas maksu samaksājis līdz 2008. gada 14. jūlijam. Līdz ar to izveidojies parāds par zemes faktisko lietošanu par laika periodu no 2008. gada 15. jūlija līdz 2008. gada 28. decembrim 31,62 EUR (22,22 LVL) apmērā un atbilstoši Līguma 7.2. punktam līgumsods 53,39 EUR (37,52 LVL) apmērā, kopā 85,00 EUR (59,74 LVL).

Prasītāja nosūtījusi pretenziju par nomas maksas parāda apmaksu, uz ko atbildētājs nav reaģējis.

Ņemot vērā minēto, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja parādu par zemes gabala faktisko lietošanu 85,00 EUR apmērā, kā arī tiesas izdevumus.

[2] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumi par celto prasību tiesā nav saņemti.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pārstāve uzturēja prasību pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem.

[4] Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, neraugoties uz to, ka par tiesas sēdes laiku un vietu Atbildētājs informēts Civilprocesa likuma 59. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, aicinot uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Neierašanos attaisnojošus dokumentus tiesā Atbildētājs nav iesniedzis, nav lūdzis izskatīt lietu pēc būtības bez viņa klātbūtnes vai atlikt lietas izskatīšanu.

Līdz ar to tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 156. panta pirmo daļu nolēma izskatīt lietu bez Atbildētāja klātbūtnes, jo nav konstatēti Civilprocesa likuma 209., 210. pantā noteiktie civillietas izskatīšanas atlikšanas pamati, un atzīstot Atbildētāja neierašanos uz tiesas sēdi par neattaisnojošu.

Motīvu daļa

[5] Noklausījusies prasītājas pārstāves paskaidrojumus, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[6] Atbilstoši Rīgas domes 2009. gada 26. augusta lēmumam Nr. 200 ,,Par atsevišķu Rīgas priekšpilsētu un rajonu izpilddirekciju likvidāciju" Rīgas Kurzemes rajona izpilddirekcija likvidēta, nododot funkcijas un uzdevumus Rīgas Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcijai, kas no 2009. gada 1. novembra pārdēvēta par Rīgas Pārdaugavas izpilddirekciju. Līdz ar to tiesa atzīst, ka Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijai ir prasījuma tiesības pret atbildētāju.

[7] Saskaņā ar Civillikuma 1402. pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Saskaņā ar Civillikuma 1512. pantu pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos.

Civillikuma 2112. pants noteic, ka noma vai īre ir līgums, ar ko viena puse piešķir vai apsola otrai par zināmu nomas vai īres maksu kādas lietas lietošanu. Līgums, ar kuru piešķir vai apsola augļu nesējas lietas lietošanu augļu ievākšanai no tās, ir noma, bet ikviens cits lietošanas piešķīruma līgums – īre.

No lietas materiāliem pievienotā 2007. gada 22. augusta pagaidu zemes nomas līguma Nr. KRNI-07-234-lī redzams, ka līgumslēdzēji vienojušies, ka prasītāja piešķir atbildētājam lietošanā zemes gabalu /adrese/ 34,4 kv.m. platībā ķieģeļu garāžas uzturēšanai un apsaimniekošanai. Saskaņā ar Līguma 3.1. punktu nomas maksa noteikta 0,43 EUR (0,30 LVL) par 1 kv.m. ceturksnī, proti, 14,68 EUR (10,32 LVL) plus PVN 18%, kas ir 17,33 EUR (12,18 LVL) ceturksnī.

Saskaņā ar Civillikuma 2124. pantu tiklīdz abas puses vienojas par nomas un īres līguma būtiskām sastāvdaļām, t.i., par priekšmetu un maksu, līgums uzskatāms par noslēgtu.

Tiesa secina, ka starp prasītāju un atbildētāju noslēgts tiesisks līgums. Atbilstoši Civillikuma 1587. pantam tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

[8] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja nomas maksas parādu par laika posmu no 2008. gada 15. jūlija līdz 2008. gada 28. decembrim 31,62 EUR apmērā.

Civillikuma 2141. pants noteic, ka nomniekam jāsamaksā nomas maksa līgumā noteiktos termiņos.

Saskaņā ar Līguma 3.2. punktu nomas maksa maksājama ar pārskaitījumu prasītājas bankas kontā reizi ceturksnī līdz kārtēja ceturkšņa pirmā mēneša 15. datumam.

Atbilstoši Līguma 2.1. punktam līguma termiņš noteikts no 2007. gada 1. marta līdz 2008. gada 29. februārim, bet ne ilgāk kā līdz likumīgā zemes īpašnieka zemes īpašuma tiesību atjaunošanai.

No lietas materiāliem un prasītāja pārstāves paskaidrojumiem izriet, ka atbildētājs lietojis zemesgabalu no 2007. gada 1. marta līdz 2008. gada 28. decembrim. No 2008. gada 28. decembra zemesgabals pārgājis Latvijas valsts īpašumā, Finanšu ministrijas personā.

Kā norādīja prasītājas pārstāve, atbildētājs nomas maksu samaksājis līdz 2008. gada 14. jūlijam, lai gan zemesgabals atradies viņa faktiskā lietošanā līdz 2008. gada 28. decembrim. Līdz ar to atbildētājam saskaņā ar prasītājas aprēķinu izveidojies parāds par zemes faktisko lietošanu par laika posmu no 2008. gada 15. jūlija līdz 2008. gada 28. decembrim 31,62 EUR apmērā.

Civillikuma 1828. pantā norādīts, ja izpildījumam ir noteikts laiks, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Saskaņā ar Civillikuma 1652. panta pirmās daļas 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu.

Atbildētājs nav apstrīdējis noslēgtā līguma tiesiskumu, un tiesai nav iesniedzis pierādījumus tam, ka savas saistības ir izpildījis un nomas maksu līgumā noteiktā termiņā ir samaksājis.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Atbildētājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 74. pantā paredzētās tiesības – nav ieradies uz tiesas sēdi, nav sniedzis paskaidrojumus, nav cēlis iebildumus pret prasību un nav apstrīdējis prasības pieteikumā minētos faktus, tiesai nav iesniedzis pierādījumus tam, ka savas saistības ir izpildījis un nomas maksu līgumā noteiktā termiņā ir atmaksājis. Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētājam nav pamatotu iebildumu pret prasību. Atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta piektajai daļai, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Pie šādiem apstākļiem tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētājs nav samaksājis prasītājai nomas maksu par laika posmu no 2008. gada 15. jūlija līdz 2008. gada 28. decembrim 31,62 EUR apmērā, jo atbilstoši Civillikuma 1838. pantam pierādījumi tam, ka samaksa ir veikta ir jāiesniedz tam, kas to apgalvo.

Atbilstoši Civillikuma 1590. pantam katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Lietā nav nodibināti apstākļi, kas apstiprinātu, ka atbildētājs būtu izpildījis savas maksājuma saistības un parāda summu pilnībā vai daļēji būtu samaksājis. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka prasītājas prasījums par zemes nomas maksas parāda par laika posmu no 2008. gada 15. jūlija līdz 2008. gada 28. decembrim 31,62 EUR apmērā piedziņu ir pamatots un apmierināms.

[9] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja līgumsodu par laika posmu no 2008. gada 15. jūlija līdz 2008. gada 28. decembrim 53,39 EUR apmērā.

Atbilstoši Civillikuma 1716. pantam līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt Civillikuma 1652. panta 3. punkts noteic, ka parādnieka nokavējums iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Līguma 7.2. punktā noteikts, ja pēc nomas līguma izbeigšanās nomnieka vainas dēļ zemes gabals netiek savlaicīgi atbrīvots un nodots, nomnieks maksā iznomātājam līgumsodu divkāršā nomas maksas apmērā par periodu, kad nav pildītas saistības (..).

Tiesas ieskatā starp pusēm panākta līgumiska vienošanās par līgumsodu.

Lietā nav strīda, ka līgumā noteiktajā termiņā atbildētājs maksājumus nav veicis, tādējādi pieļaujot nokavējumu, kādēļ viņam, atbilstoši līguma 7.2. punktam, ir pienākums maksāt līgumsodu. Prasītāja līgumsodu ir aprēķinājusi par laika posmu no 2008. gada 15. jūlija līdz 2008. gada 28. decembrim, proti, līdz laikam, kad zemesgabals atradies faktiskā atbildētāja lietošanā, 53,39 EUR apmērā. Tā kā atbildētājs pieļāvis līgumsaistību nepienācīgu izpildi attiecībā uz nomas maksas veikšanu, tiesa atzīst, ka ir pamats līgumsoda piemērošanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1717. panta otro daļu līgumsoda apmērs nav ierobežots, taču tas neizslēdz līgumsoda apmēra vērtēšanu, kā tas izriet no judikatūras.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta pirmo daļu tiesa izspriež civillietas saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām. Minētā panta sestā daļa noteic, ka, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Judikatūrā atzīts, ka jautājums par līgumsoda apmēru izlemjams tiesas ieskatā saskaņā ar Civillikuma 5. pantā noteikto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212/2008, 2009. gada 20. maija spriedumu lietā Nr. SKC- 161/2009*). Līgumsodam ir akcesoras saistības

raksturs un, neraugoties uz Civillikuma 1587. panta kategorismu, arī tā piemērošanai var būt izņēmumi. Gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, ka līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem.

Tiesa atzīst, ka, lai arī līgumsoda mērķis ir sodīt saistības pārkāpēju, līgumsods nevar būt nesamērīgs un netaisnīgs un nevar kļūt par otras puses peļņas avotu. Izvērtējot līgumsoda samērīgumu, tiesa atzīst, ka līgumsodam konkrētajā gadījumā ir izteikti sodošs, nevis zaudējumu atlīdzinošs raksturs. Tiesa atzīst, ka līgumsods šādā apmērā nav samērīgs un ir pamats tā samazināšanai līdz tiesas ieskatā saprātīgam apmēram.

Tiesa atzīst, ka atbildētājs nav rīkojies labā ticībā, jo saistības nepildīja, parāds nav atmaksāts, atbildētājs nav norādījis uz tādu apstākļu pastāvēšanu, kas liecinātu, ka atbildētājs nav pieļāvis nokavējumu vai būtu atsvabināms no neizdevīgām nokavējuma sekām, saskaņā ar Civillikuma 1656. pantu vai 1657. pantu. Tiesa atzīst, ka nav pamata atbrīvot atbildētāju no pienākuma ciest līgumsodu vispār, jo tādā gadījumā atbildētājs netiktu motivēts nokārtot savas saistības atbilstoši līguma noteikumiem un netiktu ievērotas prasītājas tiesības saņemt atlīdzinājumu par samaksas kavējumu un tiktu pārkāpts pušu līdztiesības princips par labu atbildētājam.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka līgumsods piedzenams galvenā parāda summas apmērā, proti, 31,62 EUR apmērā, kas atzīstams par taisnīgu un samērīgu, līdz ar to prasījums par līgumsoda piedziņu ir apmierināms daļēji. Pārējā daļā prasītājas prasījums par līgumsoda 21,77 EUR apmērā piedziņu ir nepamatots un noraidāms.

[10] Civilprocesa likuma 195. pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763. panta 1. punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis aizdevuma summas lielumu. Civillikuma 1765. panta ceturtā daļa nosaka, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu.

Tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītājas tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei (izsoles dienai), saņemt no atbildētāja likumiskos 6 % (sešus procentus) gadā no pamatparāda summas.

[11] Apmierinot prasību daļēji, atbilstoši Civilprocesa likuma 41. pantam no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli apmierinātai prasījumu daļai.

Ar tiesas spriedumu apmierināta prasība par parāda kopējā summa 63,24 EUR, par kuru saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunktu ir maksājama valsts nodeva 71,14 EUR. Prasītāja samaksājusi valsts nodevu 71,14 EUR apmērā, kas piedzenama no atbildētāja. Papildus no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR (3,30 LVL) apmērā par prasības pieteikuma un pavēšu nosūtīšanu.

Tādējādi kopā no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 75,84 EUR apmērā.

Ņemot vērā to apstākli, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un tiesas pavēstu nosūtīšanu pusēm kopējā summa sastāda 13,47 EUR, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. pantu ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa, kuru nav sedzis prasītājas veiktais maksājums, t.i., 8,77 EUR apmērā, par labu valstij ir piedzenama no atbildētāja.

[12] Civilprocesa likuma 204^1. pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[13] Pārrēķins uz *euro* valūtu veikts pamatojoties uz *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro:* 1 EUR = LVL 0,702804.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 9., 189.-195., $204.^1$ pantu, tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijas prasību pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijai, reģistrācijas numurs 90000012189, zemes nomas maksas parādu 31,62 EUR, līgumsodu 31,62 EUR, kā arī tiesas izdevumus 75,84 EUR, pavisam kopā parādu 139,08 EUR (viens simts trīsdesmit deviņi *euro* 8 centi) apmērā.

Noteikt Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijas, reģistrācijas numurs 90000012189, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6 % (sešus procentus) gadā no piedzītās un nesamaksātās pamatparāda summas.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 21,77 EUR apmērā piedziņu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,77 EUR (astoņi *euro* 77 centi), samaksu veicot Tiesu administrācijai, reģistrācijas Nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, norādot iemaksas mērķi: 21499, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr. C 31457811. Dokuments, kas apliecina tiesas izdevumu samaksu, iesniedzams tiesas kancelejā.

Noteikt atbildētājam sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese L. Leja